

Sivistyslautakunta

Pöytäkirja

Aika 06.10.2026 16:30 - 17:45

Paikka Monitoimitalo Vire, Vanha Ahtialantie 93

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Markkanen Marju	puheenjohtaja	
	Rautapää Teresa	varapuheenjohtaja	
	Virta Sanna	jäsen	
	Härmä Tatu	jäsen	
	Nurminen Pasi	jäsen	
	Koivistoinen Tiina	jäsen	
	Kauko Niko A.	jäsen	
	Päätaalo Oskari	jäsen	
	Majaniemi Salla	jäsen	
	Hovi Iida	jäsen	
	Mäkelä Mikko	sivistysjohtaja, esittelijä	
	Saarela Matti	vs. perusopetusjohtaja	
	Kivilahti Jouni	nuorisotoimenjohtaja	
	Anttila Jussi	henkilöstön edustaja	poistui klo 17.43 §:n 102 käsittelyn jälkeen
	Merkelbach Kiana	nuorisovaltuuston edustaja	poistui klo 17.43 §:n 102 käsittelyn jälkeen
	Nordberg Pia	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
	Nimi	Tehtävä	Lisätieto

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Kirkonpelto Ville	jäsen	
	Harju Mika	varhaiskasvatusjohtaja	
	Ylä-Sankola Mari	rehtori	
	Rautavuo Pirita	kirjastopalvelujohtaja	

Sivistyslautakunnan puolesta

Marju Markkanen

Pia Nordberg

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Teresa Rautapää

Tatu Härmä

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 13.10.2026

Pia Nordberg

valmistelusihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 96	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 97	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 98	Valtuustoaloite: Sairaalaopetuksen järjestäminen Päijät-Hämeen keskussairaalan tiloissa	6
§ 99	Valtuustoaloite: Nuorten kotiintuloaikasuositukset ja yhteisöllisen iltarakenteen vahvistaminen Lahdessa	11
§ 100	Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset 2026	17
§ 101	Tiedoksi merkittävät asiat	20
§ 102	Muut asiat	21
§ 103	Oikaisuvaatimus perusopetuksen iltapäivätoimintaan ottamisesta (salassa pidettävä)	22
§ 104	Oikaisuvaatimus perusopetuksen iltapäivätoimintaan ottamisesta (salassa pidettävä)	23
§ 105	Tiedoksi merkittävät asiat (salassa pidettävä)	24

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 96

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

nro 9

§ 97

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin varapuheenjohtaja Teresa Rautapää ja jäsen Tatu Härmä.

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 98

Valtuustoaloite: Sairaalaopetuksen järjestäminen Päijät-Hämeen keskussairaalan tiloissa

2240/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

toimitilajohtaja Jouni Arola 050 559 4227

vs. perusopetusjohtaja Matti Saarela 044 416 3336

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Kimi Uosukainen ja 22 muuta valtuutettua jättivät 13.4.2026 seuraavan valtuustoaloitteen:

Esi- ja perusopetuksista annettujen lakien mukaisesti lapsella ja nuorella on oikeus koulunkäyntiin ja kouluopetukseen myös sairaalahoidossa ollessaan. Vastuu esi- ja perusopetuksen järjestämisestä on kunnilla ja konsultatiivisen sairaalaopetuksen järjestämisen osalta sillä kunnalla, jonka alueella sairaala tai muu erikoissairaanhoidon toimintayksikkö sijaitsee. Sairaalahajon aikana korostuvat kuntouttava opetus, yksilökohtaiset oppimissuunnitelmat ja moniammatillinen yhteistyö.

Lahden kaupunki vastaa sairaalakoulu Kanervikon toiminnasta. Koulu tukee kaikista päijäthämäläisistä kunnista sairaalajaksolla olevien oppilaiden opetusta. Koulun toimipisteet sijaitsevat omissa tiloissaan Päijät-Hämeen keskussairaalan viereisellä tontilla ja Lahden keskustassa erityisesti nuorisopsykiatrian poliklinikalla hoidettavia nuoria varten.

Sairalakoulussa opiskelevat ovat haavoittuvimmassa asemassa olevia lapsia ja nuoria. Mahdollisimman normaalin arjen mahdollistaminen, lakisääteisten oikeuksien turvaaminen ja yksilöllisten järjestelyjen toteuttaminen edellyttävät tiivistä, jatkuvaa ja tuloksellista monialaista yhteistyötä koulun, huoltajien ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa. Tehtävän yhteistyön tulee kattaa aukottomasti kaikki koulutyön ja hoitokontaktin osa-alueet.

Opetuksen sujuva järjestäminen ja saumaton yhteistyö hyvinvointialueen eri palveluiden kanssa edellyttävät myös tilakysymyksiä koskevaa yhteistyötä. Sairaalaopetuksen järjestäminen ja koulu- sekä hoitotyötä tekevien ammattilaisten kynnysksetön yhteistyö kannustavat sairaalakoulun tilojen sijoittumiseen tiiviiksi osaksi lasten ja nuorten palveluita järjestävää sairaalakiinteistöä.

Useat kunnat ja hyvinvointialueet eri puolilla Suomea ovat sopineet tällaisista yhteistyöjärjestelyistä. Esimerkiksi Hämeenlinnassa Ahvenistonharjun koulu toimii Kanta-Hämeen keskussairaalan kanssa yhteisissä tiloissa ja Keinumäen koulu Espoossa sijaitsee osana Jorvin sairaalaa. Pirkanmaan hyvinvointialue ja Tampereen kaupunki sopivat vuonna 2025 sairaalakoulun sekä lasten- ja nuortenpsykiatrian tilojen sijoittumisesta yhteiseen rakennukseen.

Kaupunginvaltuutetuille kuuluvaa aloiteoikeutta käyttäen esitämme, että Lahden kaupunki:

1. selvittää tiiviissä yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa eri vaihtoehtoiset mahdollisuudet, joilla Kanervikon sairaalakoulun toiminnot voisivat

sijoittua keskipitkällä aikavälillä Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa yhteisiin ja tarkoituksenmukaisiin tiloihin ja

2. omalta osaltaan tukee heikoimmassa asemassa olevien lasten ja nuorten lakisääteisten oikeuksien, oppimisen ja kuntoutuksen toteutumista edistämällä tilakysymystä koskevaa yhteistyötä.”

Vastaus aloitteeseen.

Sairaalakoulun opetuksen järjestämisvastuu kuuluu lainsäädännön mukaisesti kunnalle (Perusopetuslaki 4 § ja 39 §), eli tässä tapauksessa Lahden kaupungille. Tällä hetkellä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen alueella sairaalakouluna toimii Kanervikon koulu, joka sijaitsee Päijät-Hämeen keskussairaalan viereisellä tontilla väliaikaistiloissa entisen terveydenhoito-oppilaitosrakennuksen tiloissa. Tämä on kaupungin omistama kiinteistö. Tilat valmistuivat 2019. Koulu tukee kaikista päijäthämäläisistä kunnista sairaalajaksolla olevien oppilaiden opetusta.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueelta saadussa selvityksessä todetaan seuraavasti:
Lahden kaupunki vetäytyi aiemmin hyvinvointialueen Keskussairaalan rakennusvaihe 8:aan suunnitellusta sairaalakoulun toteutuksesta hankkeen kustannuskehitykseen perustuen. Tämän ratkaisun seurauksena hyvinvointialue ei ole edistänyt sairaalakoulun rakentamista osana rakennusvaihe 8:n investointia ja näin ollen sairaalakouluun liittyvät tilaratkaisut eivät sisälly tällä hetkellä hyvinvointialueen investointiohjelmaan.

Hyvinvointialueelta saadun tiedon mukaan sairaalakoulujen tiloja on toteutettu muutenkin kuin hyvinvointialueiden sairaalatilojen yhteyteen. Esimerkiksi Keski-Suomen osalta: Jyväskylässä sairaalakoulu sijaitsee uuden Sairaala Novan vieressä Jyväskylän kaupungin omalla tontilla erillisenä rakennuksena (Kukkulan koulu, Kukkumäentie 29). Lisäksi osa sairaalakoulun opetuksesta on viety kokonaan ulos

sairaalaympäristöstä tavallisten peruskoulujen yhteyteen esim. Tampereen Hatanpään kouluun Taysin Kaupin sairaalakampuksesta. Keski- ja itä-Uudenmaan hyvinvointialueella Tuusulan kunnan vastuulla oleva sairaalakoulu toimii Järvenpäässä erillisenä toimipisteenä (Kalliomaan koulu). Tämä kehityssuunta opetuspisteiden sijoittamisesta sairaalakiinteistöjen ulkopuolelle liittyy yleensä avohoidon kehittymiseen ja kasvamiseen.

Koska hyvinvointialue on ilmoittanut, että heillä ei ole mahdollisuutta rakentaa sairaalakoulun tiloja keskussairaalan yhteyteen omien hankkeidensa yhteydessä, Lahden Tilakeskus on varautunut alustavasti talonrakennuksen investointiohjelmassa vuonna 2031 oman sairaalakoulurakennuksen rakentamiseen keskussairaalan välittömään läheisyyteen. Lisäksi tämä vaatii kaavamuutoksen, jossa kohteelle osoitetaan oma tontti.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: Kh

Kh: Kv

Kv: -

Liitteet

Numero Otsikko

- | | |
|---|--|
| 1 | Valtuustoaloite sairaalaopetuksen järjestämiseksi Päijät-Hämeen keskussairaalan tiloissa |
|---|--|

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 99

Valtuustoaloite: Nuorten kotiintuloaikasuositukset ja yhteisöllisen iltarakenteen vahvistaminen Lahdessa

2238/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

nuorisotoimenjohtaja Jouni Kivilahti, 050 518 4492

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Kalle Aaltonen jätti 13.4.2026 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Nuorten kotiintuloaikasuositukset ja yhteisöllisen iltarakenteen vahvistaminen Lahdessa

Nuorten hyvinvointi, riittävä uni sekä turvallinen kasvuympäristö ovat keskeisiä tekijöitä, joihin kunnalla on mahdollisuus vaikuttaa ennen kaikkea ennaltaehkäisevin keinoin. Viime vuosina asiantuntijat ovat nostaneet esiin huolen nuorten unirytmien heikkenemisestä, lisääntyneestä pahoinvoinnista sekä ilta-aikojen hallitsemattomasta ajankäytöstä.

Useissa suomalaisissa kunnissa on otettu käyttöön kotiintuloaikasuosituksia vanhemmuuden tueksi. Kokemusten perusteella pelkät suositukset eivät kuitenkaan yksin riitä muuttamaan nuorten käyttäytymistä tai vahvistamaan hyvinvointia, mikäli ne jäävät irrallisiksi toimenpiteiksi ilman laajempaa yhteisöllistä tukea.

Kansainvälisesti tarkasteltuna erityisesti Islantissa kehitetty toimintamalli on osoittanut, että nuorten hyvinvointia voidaan parantaa merkittävästi yhdistämällä selkeät rajat, vanhempien keskinäinen sitoutuminen, aikuisten läsnäolo sekä mielekäs ilta-aikainen tekeminen. Mallin keskeinen oppi on, että yksittäiset toimenpiteet eivät riitä, vaan vaikutus syntyy arjen rakenteiden ja yhteisten toimintatapojen kautta.

Lahdessa on olemassa hyvät edellytykset tämänkaltaisen kevyen, kustannustehokkaan mallin soveltamiseen, hyödyntäen jo olemassa olevia tiloja, toimijoita ja yhteisöjä ilman merkittäviä lisäresursseja.

Vanhemmuudella on keskeinen merkitys lasten ja nuorten hyvinvoinnin rakentumisessa. Selkeät rajat, läsnäolo sekä kiinnostus nuoren arkea kohtaan ovat keskeisiä tekijöitä, jotka tukevat turvallisuuden tunnetta, hyvinvointia ja terveitä elämäntapoja. Samanaikaisesti on kuitenkin tunnistettava, että nykyisessä toimintaympäristössä vanhemmuus on muuttunut aiempaa haastavammaksi, eikä yksittäinen perhe voi yksin hallita kaikkia nuorten ajankäyttöön ja ilta-aikaan liittyviä ilmiöitä.

Käytännössä tämä näkyy tilanteina, joissa rajojen asettaminen vaikeutuu, jos yhteisiä pelisääntöjä ei ole. Tällöin yksittäinen vanhempi jää helposti yksin ja nuori voi vedota siihen, että muilla säännöt ovat väljempiä. Juuri tästä syystä vanhemmuuden tukeminen edellyttää myös yhteisiä, riittävän yhtenäisiä linjauksia, jotka eivät rajoita perheiden päätösvaltaa, mutta antavat sille selkänojan.

Kyse ei ole siitä, että kunta määrittäisi perheiden arkea, vaan siitä, että se mahdollistaa vanhemmille paremmat edellytykset toimia johdonmukaisesti. Kun

pelisäännöt ovat riittävän näkyviä ja jaettuja, rajojen asettaminen helpottuu ja nuorten on helpompi hyväksyä ne osana normaalia arkea.

Esitämme, että Lahden kaupunki:

1. Valmistelee kotiintuloaikasuositukset

lahtelaisille lapsille ja nuorille ikäryhmittäin vanhemmuuden tueksi. Suositusten tavoitteena on luoda yhteinen viitekehys, joka helpottaa rajojen asettamista ja tukee nuorten riittävää unensaantia.

2. Käynnistää vanhemmille suunnatun yhteisen linjauksen

koulujen ja varhaiskasvatuksen kautta siten, että vanhemmille tarjotaan selkeä ja yhtenäinen viesti kotiintuloajoista, nuorten iltarutiineista sekä aikuisten yhteisestä vastuusta.

3. Mahdollistaa olemassa olevien tilojen kevyen iltakäytön

esimerkiksi koulujen, liikuntasalien ja nuorisotilojen osalta ilman raskasta ohjelmasisältöä, tarjoten nuorille turvallisia paikkoja viettää aikaa iltaisin.

4. Vahvistaa aikuisten läsnäoloa nuorten ilta-ajassa

yhteistyössä järjestöjen, seurojen ja vapaaehtoisten kanssa siten, että nuoria kohdataan matalalla kynnyksellä ilman kontrollin tai sanktioiden painotusta.

5. Kokoaa ja tekee näkyväksi matalan kynnyksen harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuudet

Lahdessa siten, että nuorilla ja perheillä on parempi tieto olemassa olevista vaihtoehtoista.

6. Seuraa toimenpiteiden vaikutuksia

osana kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta hyödyntäen olemassa olevaa tietoa nuorten hyvinvoinnista.

Aloitteen keskeinen tavoite

Aloitteen tavoitteena ei ole lisätä sääntelyä tai valvontaa, vaan tukea vanhemmuutta, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja rakentaa nuorten arkeen selkeämpiä rakenteita, jotka edistävät hyvinvointia ennaltaehkäisevästi.

Toimenpiteet ovat toteutettavissa pääosin ilman merkittäviä lisäkustannuksia hyödyntämällä olemassa olevia resursseja ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Lopuksi

Nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen ei edellytä yksittäisiä suuria investointeja, vaan johdonmukaisia, arkeen kiinnittyviä ratkaisuja. Yhteisesti sovitut pelisäännöt, aikuisten läsnäolo ja turvallinen ilta-aikainen ympäristö muodostavat kokonaisuuden, jolla voidaan vaikuttaa merkittävästi nuorten kasvuun ja arjen sujuvuuteen.”

Vastaus aloitteeseen:

Valtuustoaloitteessa esitetään kotiintuloaikasuositusten laatimista nuorille sekä yhteisöllisen iltarakenteen vahvistamista Lahdessa. Aloitteen tavoitteena on tukea nuorten hyvinvointia, vanhemmuutta ja yhteisöllisyyttä.

Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille turvallista ja ohjattua vapaa-ajan toimintaa nuorisotiloilla arki-iltaisin sekä kiertävästi lauantaisin eri puolilla kaupunkia. Toiminnan tavoitteena on tarjota nuorille mielekästä tekemistä, turvallisia kohtaamispaikkoja sekä mahdollisuuksia yhteisölliseen toimintaan aikuisten ohjauksessa. Lisäksi nuorisotyötä tehdään kouluissa, tapahtumissa, harrastustoiminnassa sekä jalkautuvana työnä.

Lahdessa toteutetaan laajasti myös Harrastamisen Suomen mallia. Toiminta kattaa kaikki kaupungin peruskoulut, yhteensä noin 9 400 oppilasta. Tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus vähintään yhteen itseään kiinnostavaan

harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Kaupungin nuorisopalvelut, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut sekä järjestöt, seurakunnat ja lukuisat yhdistykset tarjoavat monipuolista toimintaa lapsille ja nuorille. Harrastusmahdollisuuksia sekä mm. nuorisotilojen toimintaa ja palveluja kootaan ja tehdään näkyväksi Hop In - palvelussa sekä kaupungin, seurojen, yhdistysten, järjestöjen ja muiden toimijoiden viestintäkanavissa.

Hop in –palvelussa ilmoitetaan myös maksuttomat harrastusmahdollisuudet. Palvelusta on tulossa suurempi markkinointikampanja syksyn 2026 aikana. Tarkoituksena on, että palvelu saadaan kaupungin sisällä laajasti käyttöön ja sinne ilmoitetaan mahdollisimman paljon harrastusmahdollisuuksia ja toimintoja. Hop in – palvelu korvasi aiemmin käytössä olleen harrastelahti -sivuston. Näin ollen aloitteessa esitetty tavoite matalan kynnyksen harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuuksien kokoamisesta ja näkyväksi tekemisestä tulee siten jo toteutumaan Hop in -palvelun kautta osana nykyistä toimintaa.

Lahden kaupungin koulujen liikuntasalit ovat laajasti kuntalaisten käytössä. Liikuntapalvelut vuokraavat saleja arkisin klo 16.00–22.00 ja viikonloppuisin klo 8.00–22.00. Vuokrausajan käyttöaste 24–26 kaudella primetime aikoihin oli arkisin (17–20) 84 % ja viikonloppuisin (10–16) 44 %. Liikuntapalveluilla on käytössään neljä liikunnanohjaajaa koko kaupungin alueella. Heidän ohjausresurssinsa kohdentuu liikuntarajoitteisiin ja ikääntyneeseen väestöön. Nykyisillä henkilöstöresursseilla avointa toimintaa ei ole mahdollista järjestää. Alaikäisten liikuntasalien käyttö edellyttää lisäksi tahoa, joka vastaa tilasta ja toiminnasta.

Kaupunki on selvittänyt mahdollisuuksia järjestää matalan kynnyksen liikuntatoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Osallistuvan budjetoinnin kautta tällaiseen toimintaan osoitettiin rahoitusta, mutta toiminnan toteuttamiseen ei löytynyt riittävästi kiinnostuneita toimijoita. Koulujen liikuntasalien käyttöä hallinnoidaan Timmi-tilavarausjärjestelmän kautta. Koulujen syys- ja kevätkauden

vakiovuorot ovat haettavana vuosittain keväällä, ja ajantasainen varaustilanne on nähtävissä järjestelmässä, jossa myös vapaita vuoroja voidaan varata suoraan.

Nuorisotilojen aukioloaikojen puitteissa olevilla matalan kynnyksen liikuntatilavuoroilla on ollut kalenterivuoden aikana 30 229 osallistumiskertaa ja koulujen liikuntatiloja on käytetty yhteensä noin 2 150 tuntia. Harrastamisen laiden mallin ostopalveluryhmien liikuntatilojen käyttö vuodessa on 1 431 tuntia ja osallistumiskerrat 20 628.

Aloitteessa esitetään kaupungin laatimia kotiintuloaikasuosituksia. Yhtenäisten kotiintuloaikasuositusten laatiminen on haastavaa. Lasten ja nuorten elämäntilanteet, ikä, harrastukset ja perheiden tarpeet vaihtelevat merkittävästi. Monet nuoret osallistuvat iltaisin harrastuksiin, joiden päättymisajat vaihtelevat ja voivat sijoittua myös myöhäiseen iltaan. Lasten ja nuorten kasvatuksesta, arjesta ja kotiintuloajoista vastaavat ensisijaisesti huoltajat.

Vanhemmuuden tukemista, yhteisöllisyyden vahvistamista sekä nuorille tarjottavia turvallisia vapaa-ajan ympäristöjä pidetään tärkeinä. Kaupungin ammattilaisten tehtävänä on tukea perheitä tarjoamalla tietoa harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksista sekä mahdollisuuksia turvalliseen harrastus- ja vapaa-ajantoimintaan. Esimerkiksi nuorisopalveluiden jalkautuvat työmuodot tiedottavat säännöllisesti huoltajia mm. Wilman ja median kautta nuoriin liittyvistä ilmiöistä sekä antavat vinkkejä nuorten kanssa toimimiseen. Nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijät toimivat nuorten kanssa heidän vapaa-ajallaan ja ovat matalalla kynnyksellä yhteydessä huoltajiin, mikäli huolta herää.

Kaupungissa toimivat monialaiset asuinalueverkostot tarjoavat hyvän yhteistyöalustan, jossa vanhemmat, koulut, nuorisopalvelut, järjestöt, seurakunnat ja muut toimijat voivat käsitellä alueen erityiskysymyksiä ja aluekohtaisia lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä. Verkostojen kautta voidaan käydä keskustelua alueiden tarpeista, vanhemmuuden tukemisesta, nuorten vapaa-

ajanviettoon liittyvistä ilmiöistä sekä yhteisistä toimintatavoista. Näin voidaan edistää yhteisöllisyyttä ja aikuisten välistä yhteistyötä paikalliset olosuhteet huomioiden. Yhteistyöhön voidaan kutsua mukaan myös vanhempainyhdistykset.

Kaikesta edellä mainitusta johtuen sivistyspalveluissa ei pidetä kaikille yhteisten kotiintuloaika-suositusten laatimista perusteltuna.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lautakunta: Kh

Kh: Kv

Kv: -

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

2	Valtuustoaloite: Nuorten kotiintuloaika-suositukset ja yhteisöllisen iltarakenteen vahvistaminen Lahdessa
---	---

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 100

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutokset 2026

525/12.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

palvelupäällikkö, pedagogiikka, Saresma Kirsikka 044 4826 409

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy opetushallituksen 11.9.2026 antaman muutosmääräyksen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Muutokset perustetekstissä astuvat voimaan välittömästi.

Perusteluosa

Opetushallitus on 11.9.2026 päättänyt muutoksista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014. Muutosmääräys ([liite 1](#)) perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin kohdentuu seuraaviin lukuihin:

- | | |
|------------|---|
| Luku 5.4.1 | Toiminta-alueittain järjestettävä opetus |
| Luku 7.4.2 | Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma |
| Luku 7.4.3 | Tukea koskeva päätös |
| Luku 7.6 | Poikkeava voimaantulo ja siirtymäaika |

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu: Perusopetuslaki (628/1998) 20 i § (1090/2024). Tämä muutosmääräys muuttaa määräystä 104/011/2014.

Muutosmääräys 11.9.2026 tuo vähäisiä muutoksia ja päivityksiä seuraavasti: luvussa 5.4.1, Toiminta-alueittain järjestävässä opetuksessa on lisäys **oppilaskohtaisista** tukitoimista ja oppiminen on päivitetty muotoon **osaaminen**. Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista käsittelevässä luvussa 7.4.2, ja tukea koskevan päätöksen luvussa 7.4.3. on täsmennetty lausetta **oppimiskykyyn vaikuttavan** vamman, sairauden taikka toimintakyvyn rajoitteen perusteella. Luvun 7.2. otsikko Poikkeava voimaantulo ja siirtymäaika on korvattu uudella otsikolla **Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle, jolla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite**. Luvun lopusta poistetut sanat ja lauseet ovat, kuten aiemmassakin tekstissä, merkitty punaisella fontilla (liite 2).

Muutosmääräysten perusteella tarkistettut paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön välittömästi. Opetuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta näitä määräyksiä eikä poiketa niistä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Jaeltavaksi perusopetuksen hallinto

Peruskoulut

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

3	Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutos muutosmerkinnät
---	---

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 101

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Sivistyslautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 3.9.2026-1.10.2026.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

4	Vh-päätösraportti 3.9.2026-1.10.2026
---	--------------------------------------

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 102

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

sivistysjohtaja Mäkelä Mikko

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

- Muut sivistyslautakunnan ajankohtaiset asiat.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 103

Oikaisuvaatimus perusopetuksen iltapäivätoimintaan ottamisesta (salassa pidettävä)

153/12.01.03.01/2026

Asia käsiteltiin salaisena perustuen viranomaisten toiminnasta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin kohtaan 25.

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 104

Oikaisuvaatimus perusopetuksen iltapäivätoimintaan ottamisesta (salassa pidettävä)

153/12.01.03.01/2026

Asia käsiteltiin salaisena perustuen viranomaisten toiminnasta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin kohtaan 25.

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja

nro 9

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 06.10.2026

§ 105

Tiedoksi merkittävät asiat (salassa pidettävä)

17/00.01.01.01/2026

Asia käsiteltiin salaisena perustuen viranomaisten toiminnasta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin kohtiin 23 ja 25.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 96, § 97, § 100, § 101, § 102, § 105

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (kuntalaki 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (Etuostolaki 22 §)

Sivistyslautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 103, § 104

nro 9

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat**Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Valitus hallinto-oikeudelle tehdään ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>.

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Puhelinnumero: 029 56 42210

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5

asiakaspalvelu sijaitsee oikeustalon 1. kerroksessa

Aukioloaika: maanantaista perjantaihin klo 8.00–16.15

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti ja hallinto-oikeudelle ensisijaisesti hallinto- ja erityistuosioistuinten asiointipalvelua käyttäen. Myös muu sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot. Myös kotikunta on hyvä ilmoittaa. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös sähköinen tai mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallintotuomioistuimen sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Jos valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Sivistyslautakunta

Pöytäkirja

nro 9

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksut

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).